

L'homo ludens

Un amic amb el qual viatjava per Catalunya fa un temps, va encetar una conversa que m'he animat a transcriure:

-Saps -em deia - que han descobert una nova anella en la cadena de la història humana?

-Calla - vaig dir jo -, No ho han descobert ja tot? els cro-manyó, amb els seus parents neardentals, els *homo erectus*, els *homo habilis*...

-No, home. Aquest descobriment és més modern, és una part molt més important i actual que també està en tots els nostres ascendents i que seria com un segon cognom, d'aquests noms científics.

-I quina part és ?

-Sí home, no és sol una a part cognitiva, intel·lectual, ni manual, o de capacitats. És una part inherent a l'home, i que sempre hi ha estat, i sempre hi estarà en la història humana, col·lectiva i personal, i **és la part lúdica**, la del joc, que fa que l'home sigui un ésser abocat al joc, que vol jugar.

-Ja, home, però això quan s'és un infant.

-Calla! Sempre! Totes, totes les facetes humanes i durant tota la seva vida, tenen un aspecte, en tot o en part, que implica que una faceta del seu ser estigui jugant amb el seu entorn. De petit, aquesta li serveix bàsicament per aprendre, i, de més gran, la seva maduració també depèn en una part important, d'aquesta capacitat de dedicar una part de la seva vida com un joc, de jugar amb els altres i gaudir, de ser feliç en un entorn real, però de regles fictícies, o, el que és el mateix, en un joc tant real com la vida mateixa, ja que és el joc el que ens fa entendre la vida, a nosaltres i als nostres congèneres !

-Ho entenc: el que vols dir és que no hem de deixar d'apuntar-nos a qualsevol entitat, associació o obrir la mà a l'amic que ens invita a jugar a qualsevol joc i al nostre poble n'hi ha moltes d'oportunitats de fer-ho, com les de les associacions esportives, les de l'AMPA, l'associació de dones, o les organitzades per l'Ajuntament, a les bitlles, als escacs, al bàsquet o a la botifarra o al mateix joc sexual, ja en la intimitat de la parella ...Per què el joc sa, sense ambició desmesurada i lucrativa, el joc que ens relaciona amb els altres, ens farà madurar i farà gran el nostre poble i no sol numèricament.

Jesús Esteve Gilart Mor

Valors i adolescència

Des de feia temps pensava sobre quin contingut havia de versar la meua aportació al *Pinetell*. No acabava de decidir-me, ja que els temes sobre els que es pot reflexionar i pensar en veu alta són abundants.

Un fet, però, em va fer obrir els ulls i tenir clar sobre el que tractaria. Per desgràcia l'esdeveniment va ésser desagradable i tenia a veure amb una bretolada, suposadament d'adolescents, que vam patir alguns veïns d'Alpicat. No explicaré en què va consistir aquesta perquè això seria donar protagonisme als seus actors, cosa que potser és el que busquen.

El tema de l'adolescent ha estat tractat ja des dels clàssics i si veiem alguna referència, a aquests se'ls atribueixen trets que ens podrien fer pensar en els joves de la nostra època.

En l'adolescència es perden els privilegis de la infantesa i l'adolescent s'enfronta al món dels adults sense tenir sempre les eines necessàries per a formar-ne part.

La rebel·lia, la irritabilitat, la crítica, la rigidesa..., formen part de les seves característiques.

Malgrat això, no hem de veure aquesta etapa de la vida amb por i reticència, ja que és una etapa fonamental per a arribar al món adult i per anar experimentant amb els diferents reptes que suposa.

Cal tenir present que no tot és negatiu ja que és l'època del descobriment, la curiositat, la reflexió filosòfica.

La nostra aportació com a adults hauria de consistir a permetre al jove viure el seu espai i el seu temps, sense tractar de prendre-li allò que li pertany, i proporcionar-li la possibilitat de gaudir d'un lleure saludable i on hi hagi espai per a la comunicació i l'entesa.

Un dels trets particulars dels nostres adolescents avui en dia, i sense ànim de generalitzar, podem dir que és la seva baixa capacitat de frustració.

El fet que materialment els joves i adolescents hagin viscut una infantesa on no els ha mancat res ha provocat que aquests mostrin un baix lllindar de frustració i no puguin suportar no veure els seus desitjos complerts.

Els adults, de vegades, intentem limitar els seus capritjos, però el fet que ens trobem sols, anant contra el corrent que suposa el consumisme, fa que acabem cedint, amb el que això suposa de negatiu per als nois i per a nosaltres mateixos ja que contradiu els nostres valors i ens provoca irritabilitat i mal humor.

Un altre tret que també caracteritza la nostra societat actual i no sols al jovent és la crisi de valors. No és que no tinguem valors, sinó que els que hi ha no són gaire favorables per al correcte desenvolupament de la personalitat i per arribar a una maduresa adequada.

L'esforç, la constància, el gust per la feina ben feta..., no entren fàcilment en el cap dels nostres infants i adolescents.

Aquestes paraules màgiques són els valors i hem de pensar quins són els que hem d'anar inculcant als nostres infants i adolescents, ja que són la base en la qual s'han d'anar sustentant els nostres actes.

Des que naixem, les persones anem absorbint tot allò que té a veure amb els valors, les normes i les actituds, tot allò que no es veu, diferent d'aprendre a llegir o a sumar, allò que s'ensenya principalment de forma implícita sense parar gaire atenció i sense donar-li la importància que té.

L'escola intenta fer explícits els valors i els treballa en els seus currículums. L'entorn, però,

no hi ajuda prou i família i escola en molts casos es troben sense eines per treballar-los de forma adequada.

Tot això comporta frustració i desànim ja que els esforços no es veuen reflectits en la realitat i de tant en tant sorgeixen episodis que ens fan pensar si la nostra feina d'educar la fem bé.

Tothom busca culpables, però no es tracta d'una relació causa i efecte i per tant tots hem d'assumir la nostra part de responsabilitat per poder tenir un món més pacífic i apreciat per tots.

En el comportament humà intervenen molts factors i això fa que aquest no sigui sempre predicible.

Qui no ha pensat algun cop: "sabia el que havia de fer i no ho he fet?", o quants cops li he repetit al meu fill coses que sap perfectament i no hi ha manera que les faci?"

Tots sabem que fumar o beure és perjudicial, que conduir a gran velocitat pot ésser perillós, que si ens enfadem podem tenir problemes, que no ens hem d'afectar per tonteries, però malgrat això, que sabem perfectament, continuem actuant en contra dels nostres pensaments i intencions.

Per què, doncs, no podem entendre que els nostres infants i adolescents també ho facin si en teoria són menys immadurs que nosaltres,

tenint almenys en compte els anys que han viscut ?

Totes aquestes reflexions no les dic perquè tirem la tovallola i pensem que no hi ha res a fer, sinó tot al contrari.

Tot queda registrat en el nostre cervell i a base d'insistir en certs valors, amb l'ajut dels nostres actes i del nostre model de conducta, podem anar aconseguint que els nostres infants, adolescents i joves, i per què no adults, estiguem més preparats per viure en la nostra societat.

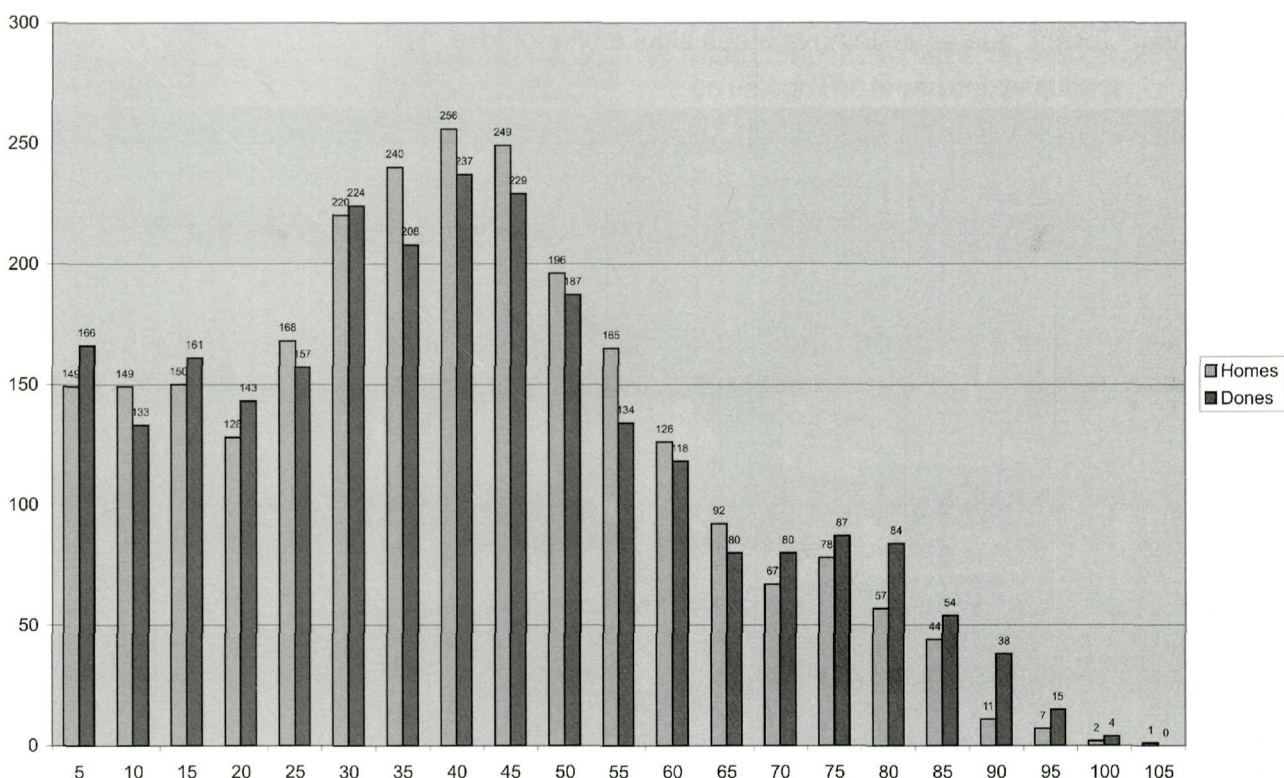
Allò fonamental és pensar què és el que considerem important per a la nostra vida i la dels nostres. O sigui, quins són els valors dels que hem de partir i tot seguit actuar en conseqüència sense, si és possible, gaires contradiccions.

Si fem això, pot ser que les coses ens vagin una mica millor.

M. Jose Gòdia i Peiret
Psicòloga

Piramide d'edat d'Alpicat

INFORMACIÓ